

קרימינולוגיה ירוקה-קנאביס

ראש המגמה: ד"ר יפעת תמרקין-ליידר

yifaat.leider@beitberl.ac.il

מסלול ללימודי קנאביס

מאז ועד היום צמח הקנאביס משמש לתחומים של טיפול, חקלאות, תזונה, דת הנאה ופנאי ועוד. ההתייחסות החברתית לצמח הקנאביס עברה במאה האחרונה תהפוכות רבות, החל מתפיסתו כסם מסוכן והוצאתו אל מחוץ לחוק, לעבר התפתחות עצומה של מחקר בתחום הרפואי. כיום אנו עדים לשימושים רפואיים נרחבים בצמח ונמצאים בעיצומה של מהפיכה ביחס לקנאביס, הן מבחינת התפיסה החברתית והחוקית והן מהבחינה הרפואית. לצד הכרה בהשפעות שליליות של שימוש לרעה בצמח, קיימות סגולות רבות שהולכות ומתגלות, ופוטנציאל כלכלי האדיר שטמון בפיתוח התחום הרפואי.

תחום הקנאביס מתפתח ותופס תאוצה רבה, ובשל מורכבותו הרבה נדרשת הכרה רחבה של הצמח, על סגולותיו ועל סכנותיו. תוכנית הלימודים במגמה מציעה מפגש עם שלל היבטים האלו אשר יקנה ללומדים בה תמונה רחבה על תחום הקנאביס.

מטרות המסלול הן להקנות ידע אינטרדיסציפלינרי תיאורטי ופרקטי בתחום הקנאביס, תוך היכרות מעמיקה עם היבטים היסטוריים, תרבותיים, קרימינולוגיים, פרמקולוגיים, רפואיים וחקלאיים כמו גם עם היבטים של מדיניות, רגולציה, כלכלה ועסקים.

רשימת קורסים נבחרים:

* רשימת הקורסים עשויה להשתנות בהתאם לצרכי המגמה

- **קרימינולוגיה:** מחקר ותיאוריה למה אנשים בוחרים להיות עבריינים? האם הם בוחרים או נולדים להיות עבריינים? בקורס זה ננסה לענות על שאלות אלו ואחרות וננסה להבין את מקורותיה החברתיים, פסיכולוגיים וביולוגיים של ההתנהגות העבריינית.
- **היבטים גלובליים, אזוריים ומקומיים של איכות הסביבה** לימוד התופעות

העיקריות המשפיעות על איכות הסביבה ברמה הגלובלית, האזורית והמקומית, המנגנונים המפעילים אותם והשלכותיהם העתידיות. הקורס יסקור את הבעיות העולמיות שלהן השלכה על ישראל כמו התחממות כדור הארץ ותהליך המדבור והוא יתמקד על בעיות איכות הסביבה בישראל ומיקומה המערכת האזורית זאת על מנת להרחיב את המודעות של המנהיגות המקומית והאזורית ולדון בדרכים לשפר את איכות הסביבה בעתיד.

■ **דיני עונשין** מהי עבירה פלילית? מהם הסייגים לאחריות הפלילית? בקורס נעסוק בחוק העונשין וביסודות האחריות הפלילית. נתייחס לרכיבי העבירה, המעשה האסור, המחשבה הפלילית וחריגיה, הרחבת האחריות הפלילית, כשירות בפליליים וסייגים לאחריות פלילית. נתמקד בסיווג עבירות פליליות בדיני עונשין כגון: עבירות נגד הגוף, עבירות נגד הרכוש, עבירות סמים, עבירות נגד המשטר ועבירות נגד המוסר.

■ **סמים פסיכואקטיביים והתמכרויות:** הקורס יעסוק בסוגיית השימוש בחומרים פסיכואקטיביים - סמים ואלכוהול. במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטים לרקע היסטורי של תופעת השימוש בחומרים, מימדי התופעה, מנגנוני הפעולה של החומרים, סוגי הסמים והשפעותיהם, תופעת ההתמכרות והאטיולוגיה שלה, השלכות השימוש בחומרים על המערכת המשפטית, שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים בקרב בני נוער ונשים, היבטים חברתיים של שימוש בסמים ואלכוהול ודרכי טיפול הקיימות בישראל.

■ **מבוא לקנאביס א':** היסטוריה של הקנאביס, תפיסה חברתית ותרבותית של התרופה/סם - עדויות ראשונות לגידולים חקלאיים של קנאביס מחזירות אותנו 21,000 שנה אחורה. השימוש בצמח מתפרש על תחומים רבים ביניהם לצורכי טיפול, חקלאות, תזונה, דת שעשוע ועוד. בתחילת המאה ה 20 החל היחס כלפי הצמח להשתנות, ובמקום להתייחס אליו כחומר רפואי, טיבעי ורב תכליתי, החל הציבור לתפוס אותו כסם מסוכן. הקורס יעסוק בהיסטוריה של השימושים השונים בצמח והשינויים בתפיסה החברתית ביחס אליו לאורך השנים.

■ **מבוא לקנאביס ב':** הקורס יעסוק בהיבטים הפרמקולוגיים של הצמח: מבנה כימי של הצמח ומנגנוני הפעולה בגוף ובמוח, מערכת אנדוקנבינואידית, THC ויישומיו השונים. בנוסף הקורס יעסוק בהשפעותיו הרפואיות הנרחבות של הקנאביס בטיפול והתמודדות עם מחלות שונות, ביניהן סרטן, PTSD, פרקינסון, כאב, חרדה, הפרעות שינה, הפרעות קשב, קרוהן, ועוד. כמו כן תידונה סוגיות של שימוש בקנאביס בקרב ילדים וקשישים.

■ **בוטניקה והיבטים גיאוגרפיים של צמח הקנאביס:** (החוג לחקלאות) הצמחים הינם אורגניזמים חיים בעלי מגוון מורפולוגי רחב, בגדלים שונים הגדלים במגוון של נישות אקולוגיות, קורס זה יעסוק במבנה ובהתפתחות של הצמחים בעלי

מערכת ההובלה ובעיקר על צמחי הזרע, הקניית מושגים בסיסיים בתחום הבוטניקה תוך שילוב מעבדה להמחשת הנלמד, הקורס עוסק בהכרת מבנה התא הצמחי ותפקידו, אברי הצמח השונים (שורש, גבעול עלה ותפקודם, מנגנוני ההאבקה וההפריה ומשמעותם, ביצירת הפירות המגוונים ובדרכי הפצתם. הכרות עם צמח הקנביס- הכרת זנים, כורוטיפים, שיטות גידול וריבוי, תהליכי הפקה, שימור, שימוש וייצור. (כולל 2 סיורים:1. צומח הים תיכוני בכרמל 2. הכרות עם חוות גידול קנאביס)

■ **לגליזציה, חוקיות ורגולציה (בארץ ובעולם):** הקורס יעסוק בהיבטים החוקיים של השימוש בקנאביס ובשאלת הלגיזציה, תוך בחינה השוואתית של ההשפעות השונות של הלגיזציה על התנהגויות סיכון, נהיגה והתמכרות בארץ ובעולם.

■ **קנאביס והתנהגויות סיכון:** הקורס יעסוק בהשפעות שליליות של השימוש בקנאביס תוך התייחסות למין ומגדר, בינהן התמכרויות, אימפולסיביות, מוטיבציה, השפעת השימוש לרעה בקנאביס על התפקוד היום יומי, והשפעות קוגניטיביות קצרות וארוכות טווח ועבריינות. כמו כן הקורס יעסוק בגורמי חוסן וסיכון לשימוש בקנאביס.

■ **תוכניות מניעה במערכת החינוך ובקהילה:** הקורס יסקור מגוון של תוכניות מניעה לשימוש בקנאביס בארץ ובעולם, עקרונות מובילים בתפיסת התוכנית, מאפייניהן של התוכניות ויעילותן.

■ **שוק הקנאביס:** הקורס יעסוק בהיבטים מסחריים וכלכליים בתעשיית הקנאביס, סקירת חברות מובילות לייצור קנאביס, עלויות גידול, ייצוא וייבוא קנאביס, תנודות השוק ואתגרים מרכזיים של תעשיית הקנאביס.

■ **קורס יזמות חברתית מקומית ובין-לאומית:** הקורס יעסוק בתיאוריה ובפעולה מקומית ובינ"ל המתמקדות בהושטת סיוע/כלים לפיתוח לנפגעי עוני, אסון ומלחמה במדינות הלא מפותחות. אקטיביזם ושינוי חברתי ייבחנו מנקודת מבט תיאורטית ומעשית כאחד, תוך כדי יציאה לעבודת שדה. באמצעות כלים תיאורטיים ופרקטיים, למידה והתנסות, לימודים בצוות במהלך כל הסמסטר עם הדרכה צמודה של המרצים בכל שיעור.

■ **אתיקה סביבתית וניהול משברים:** קורס זה מיועד לפתח תודעה נגישה, חיה, ערה, רציונלית וישימה בתחום קבלת החלטות בתחום המוסר וכן לשייף ולשכלל כישורים אתיים מעשיים בקרב קהילות ואנשי מקצוע ברחבי העולם. המעגל הרחב יותר של חזון המעבדה לאתיקה כולל פעולה מתוך מחויבות חברתית אל קהילות אזרחיות מגוונות ומקצועיות בעולם מתוך שמירה על האיזון בין צרכי האדם ושמירה כל המשאבים הטבעיים של כדור הארץ.

■ **פרקטיקה:** התנסות בגידול, ביוחקר: (החוג לחקלאות)האדם בחקלאות המודרנית מגיע ליבולי שיא ובמקביל משפיע על הסביבה באופן משמעותי

- נבחן את ההיבטים השונים של מעורבות האדם בסביבה דרך נושא הצומח והחקלאות. שילוב הבסיס הפיזיקלי פיזיולוגי של יחסי קרקע, מים, צמח עם הכרה ומעקב אחר גידול של מספר משפחות צמחים עם בעלי מאפייני גידול דומים לקנאביס . שימוש במעבדת שדה ללימוד עקרונות התאמת הצמחים לבתי גידול שונים תוך מעקב אחר התפתחות הצמחים המזיקים והמחלות ונבחן את הדרכים היישומיות להדברה ביולוגית טבעית.